

LUONNOS KUNINKAAN ASETUKSEKSI OLIIVIÖLJYN JA OLIIVIN PURISTEMASSAÖLJYN LAATUSTANDARDIN HYVÄKSYMISESTÄ 31 PÄIVÄNÄ ELOKUUTA 2021 ANNETUN KUNINKAAN ASETUKSEN NRO 760/2021 MUUTTAMISESTA (versio 24/3/26)

Espanjassa ensimmäistä kertaa käyttöön otetun oliiviöljyä ja oliivin puristemassaöljyä koskevan laatustandardin hyväksymisestä 31 päivänä elokuuta 2021 annettu kuninkaan asetus nro 760/2021. Kyseinen laatustandardi on erillään muihin kasviöljyihin sovellettavista yleisestä säännöstöstä. Tämä päätös merkitsi merkittävää edistysaskelta maamme strategiselle alalle, sillä maamme on maailman johtava oliiviöljyn tuottaja ja viejä. Alalle on ominaista suuri taloudellinen, yhteiskunnallinen ja kaupallinen merkitys sekä jatkuvasti kasvava kysyntä.

Yksi kyseisen kuninkaan asetuksen innovatiivisimmista osista oli kaikkia toimijoita koskevan yhdenmukaistetun ja pakollisen jäljitettävyyjärjestelmän käyttöönotto. Tämä järjestelmä on suunniteltu helpottamaan tuotteiden paikannusta tuotannon, kuljetuksen ja markkinoinnin kaikissa vaiheissa, mikä parantaa öljyjen asianmukaista tunnistamista ja takaa niiden aitouden. Asetuksessa vaadittiin myös, että kaikissa öljyjen kuljetuksissa on oltava mukana saateasiakirjat ja että irtotavaraöljyn kohdalla näistä kuljetuksista on ilmoitettava etukäteen maatalous-, kalastus- ja elintarvikeministeriön perustamaan tietokoneistettuun järjestelmään. Nämä velvoitteet sisällytettiin myös erityiseen kansalliseen jäljitettävyyden valvontasuunnitelmaan, jonka tavoitteena on lisätä avoimuutta sekä kuluttajien ja markkinoiden luottamusta.

Nämä toimenpiteet merkitsivät ennennäkemätöntä virstanpylvästä Espanjan oliiviöljyalan sääntelyssä, ja niitä pidettiin merkittävänä askeleena eteenpäin, kun pyritään varmistamaan oliiviöljyn erinomainen laatu – joka on maamme elintarviketuotannon tunnusmerkki ja edistää Espanjan brändin kansainvälistä näkyvyyttä.

Asetuksen voimaantulosta kuluneiden viiden vuoden aikana sen soveltamisesta saadut kokemukset ovat osoittaneet, että asetusta on tarpeen muokata, jotta voidaan parantaa tuotteiden jäljitettävyyttä, varmistaa toimivaltaisten viranomaisten käytettävissä olevien tietojen paikkansapitävyys ja viime kädessä taata espanjalaisten oliiviöljyjen huippulaatu ja kilpailuasema kansainvälisillä markkinoilla.

Tähän kuninkaan asetukseen sisällytetään muun muassa uusi 'tuotteiden lopullisen vastaanottajan' määritelmä, jolla pyritään ratkaisemaan kolmansista maista tapahtuvan tuonnin hallinnoinnissa havaittuja ongelmia. Uusi määritelmä mahdollistaa vastaavan toimijan selkeämmän tunnistamisen ja parantaa näin tuotteiden kuljetusten jäljitettävyyttä.

Toiseksi asetuksessa säädetään velvollisuudesta ilmoittaa järjestelmään, kun oliiviöljyn kuljetus on saatettu loppuun. Hallinnollinen käytäntö on osoittanut, että jos tämä vahvistus puuttuu, järjestelmään jää usein avoimia tapahtumia ilman todisteita tuotteiden jo tapahtuneesta toimittamisesta, mikä on esteenä toimivaltaisten viranomaisten harjoittamalle valvonnalle ja vähentää kirjattujen tietojen luotettavuutta.

Kolmanneksi vahvistetaan vuonna 2021 perustettua asiakirjajärjestelmää, joka koskee oliiviöljyjen ja oliivin puristemassaöljyjen kuljetusta irtotavarana. Edellä mainitulla 31 päivänä elokuuta annetulla kuninkaan asetuksella nro 760/2021 määrättiin jo velvollisuudesta liittää kuljetuksiin analyysiraportti tai vastaava asiakirja, mutta tällä muutoksella lisätään vaatimus, jonka mukaan nämä asiakirjat on tallennettava tietokoneistettuun järjestelmään ilmoituksen yhteydessä. Jos toimija toimittaa raportin sijaan vastaavan asiakirjan, toimivaltaiset viranomaiset voivat lisäksi ottaa tämän huomioon riskianalyyseissaan erityisesti valvontasuunnitelmia laatiessaan.

Tämän kuninkaan asetuksen sisältö on julkishallintojen yhteisestä hallintomenettelystä 1 päivänä lokakuuta 2015 annetun lain 39/2015 129 §:ssä mainittujen hyvän sääntelyn periaatteiden mukainen. Tämä asetus on tarpeellisuus- ja tehokkuusperiaatteiden nojalla perusteltu, koska on tarpeen saattaa oliiviöljyn ja oliivin puristemassaöljyn alaa koskevat säännökset ajan tasalle. Jäljitettävyyksivaatimusten tarkentaminen on asianmukaisin keino saavuttaa halutut tavoitteet. Tehokkuuden ja suhteellisuuden periaatteet on myös otettu huomioon ottamalla käyttöön sääntely ja rajoittamalla hallinnollinen taakka siihen vähimmäismäärään, joka on tarpeen tavoitteiden saavuttamiseksi. Avoimuuden periaatteen mukaisesti tämän säännöksen laatimisen yhteydessä kuultiin julkisen kuulemismenettelyn lisäksi itsehallintoalueita sekä asianomaisten alojen ja kuluttajien edustajia, ja elintarvikesääntelystä vastaava ministeriöidenvälinen komitea teki pakollisen ilmoituksensa. Lopuksi todetaan, että kuninkaan asetus on oikeusvarmuusperiaatteen mukainen, koska sillä säilytetään johdonmukaisuus muun sovellettavan oikeudellisen kehyksen kanssa ja toimijoille annetaan asetuksen toimeenpanoa varten tarvittavat siirtymäkaudet.

Tämän kuninkaallisen asetuksen laatimisprosessin yhteydessä kuultiin alan edustajia, itsehallintoalueita sekä elintarvikesääntelystä vastaavaa ministeriöidenvälistä komiteaa. Siihen on myös sovellettu teknisiä määräyksiä ja tietoyhteiskunnan palveluja koskevia määräyksiä koskevien tietojen toimittamisessa noudatettavasta menettelystä 9 päivänä syyskuuta 2015 annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivissä (EU) 2015/1535 sekä teknisiä standardeja ja määräyksiä ja tietoyhteiskunnan palveluja koskevia määräyksiä koskevien tietojen toimittamisesta 31 päivänä heinäkuuta 1999 annetussa kuninkaan asetuksessa 1337/1999 säädettyä tietojen toimitusmenettelyä ja se on toimitettu Maailman kauppajärjestölle (WTO) kaupan teknisiä esteitä koskevan sopimuksen mukaista ilmoitusta varten.

Tämä kuninkaan asetus annetaan Espanjan perustuslain 149 §:n 1 momentin 13 kohdan nojalla, joilla valtiolle annetaan yksinomainen toimivalta taloudellisen toiminnan yleisen suunnittelun perusteita ja yhdenmukaistamista koskevissa asioissa.

Lisäksi elintarvikkeiden laadun suojaamisesta 30 päivänä heinäkuuta 2015 annetulla lailla nro 28/2015 säädetään elintarvikkeiden laadun suojaamista koskevasta oikeudellisesta kehyksestä ja vahvistetaan alaa koskeva perussäännöstö. Neljännessä loppusäännöksessä hallitukselle annetaan valtuus hyväksyä elintarvikkeiden laatua koskevia säädöksiä. Nämä säädökset takaavat markkinoilla tarjottavien tuotteiden laadun ja ylläpitävät sitä, sillä tuotteiden luonnehdinta ja luokittelu helpottavat kuluttajien valintaa antamalla heille mahdollisuuden vertailla tuotteita ja valita niistä omaan makuunsa tai tarpeisiinsa parhaiten sopivat.

Näin ollen ja maatalous-, kalastus- ja elintarvikeministerin, teollisuus- ja matkailuministerin sekä yhteiskunnallisista oikeuksista, kuluttaja-asioista ja Agenda 2030 -toimintaohjelmasta vastaavan ministerin ehdotuksesta yhteisymmärryksessä korkeimman hallinto-oikeuden kanssa ja ministerineuvoston käsiteltäessä asiaa XX päivänä XXkuuta XX pidetyssä kokouksessaan

SÄÄDETÄÄN SEURAAVAA:

Ainoa pykälä. *Oliiviöljyn ja oliivin puristemassaöljyn laatustandardin hyväksymisestä 31 päivänä elokuuta 2021 annetun kuninkaan asetuksen nro 760/2021 muuttaminen.*

Muutetaan oliiviöljyn ja oliivin puristemassaöljyn laatustandardin hyväksymisestä 31 päivänä elokuuta 2021 annettu kuninkaan asetus 760/2021 seuraavasti:

Yksi. Lisätään 3 §:n 2 momenttiin uusi n alakohta seuraavasti:

”n) Tavaroiden lopullinen vastaanottaja: luonnollinen henkilö tai oikeushenkilö, jolla on oliiviöljyalan tiloja Espanjassa ja joka on jollakin oikeudellisella perusteella merkitty vastuulliseksi tahoksi öljyn tuonnista kansalliselle alueelle ja joka on rekisteröity 4 §:n 2 momentissa tarkoitettuun tietokoneistettuun järjestelmään.”

Kaksi. Lisätään 4 §:ään uusi 2 a momentti seuraavasti:

”2(a). Oliiviöljyjen ja oliivin puristemassaöljyjen irtotavarakuljetuksissa on pakollista, että vastaanotettaessa tavaraa määräpaikassa tavarahan uusi haltija vahvistaa tavarahan vastaanottamisen 2 momentissa tarkoitettussa tietokoneistetussa järjestelmässä sekä sen, että tiedot vastaavat liitteen II mukaisesti aiemmin ilmoitettuja tietoja ja öljyn lähettäjän allekirjoittamaa analyysitiedotetta tai vastaavaa asiakirjaa, jolla todistetaan öljyn luokitus, ilman että tämä toimi merkitsee tavarahan aineellisen tai oikeudellisen vaatimustenmukaisuuden hyväksymistä. Analyysiraportti tai vastaava tavaroiden haltijan allekirjoittama asiakirja on voimassa, kun se vahvistetaan järjestelmässä asiakirjaksi, jolla todistetaan lähettäjän myöntämä öljyn luokitus. Kun kyseessä ovat kolmansiin maihin tai muihin jäsenvaltioihin toimitettavien oliiviöljyjen tai oliivin puristemassaöljyjen irtotavarakuljetukset sekä muut kuin oliiviöljyn ja oliivin puristemassaöljyn alat, oliiviöljyjen ja oliivin puristemassaöljyjen haltija on lähetyshetkellä vastuussa ilmoituksen tekemisestä järjestelmään.”

Kolme. Muutetaan 4 §:n 3 momentti seuraavasti:

”3. Riippumatta siitä, tapahtuuko kuljetus irtotavarana vai ei, oliiviöljyjen ja oliivin puristemassaöljyjen kuljetuksessa tavaroiden mukana on oltava kaikissa tapauksissa ja aina asiakirja, joka sisältää vähintään tämän kuninkaallisen asetuksen liitteessä II mainitut tiedot ja jossa vastaavan tuotteen nimi on yksiselitteisesti mainittu sovellettavan säännösten mukaisesti.

Irtotavarana kuljetettavien tavaroiden mukana on lisäksi oltava allekirjoitettu analyysiraportti tai vastaava asiakirja, jossa todistetaan saateasiakirjassa ilmoitetun oliiviöljyn tai oliivin puristemassaöljyn luokitus. Analyysiraportti tai vastaava asiakirja on sisällytettävä 2 momentissa tarkoitettuun tietokoneistettuun järjestelmään. Jos rekisteröity asiakirja ei ole analyysiraportti, toimivaltaiset viranomaiset voivat ottaa tämän seikan huomioon arviointikriteerinä riskianalyyssissä laatiessaan vastaavia valvontasuunnitelmia.

Irtotavarakuljetusten osalta 2 momentissa mainittu tietokoneistettu järjestelmä tuottaa saateasiakirjan.

Toimija, joka vastaa tässä momentissa tarkoitettun saateasiakirjan toimittamisesta, on se, joka on

- a) oliiviöljyn ja oliivin puristemassaöljyn haltija lähetyshetkellä.
- b) kun on kyse kolmansista maista tai muista jäsenvaltioista peräisin olevan oliiviöljyn tai oliivin puristemassaöljyn kuljetuksesta, tavaroiden lopullinen vastaanottaja.”

Ensimmäinen loppusäännös. *Toimivalta*.

Tämä kuninkaan asetus annetaan Espanjan perustuslain 149 §:n 1 momentin 13 kohdan nojalla. Kyseisen pykälän mukaan valtiolla on yksinomainen

toimivalta taloudellisen toiminnan yleisen suunnittelun perusteisiin ja yhteensovittamiseen liittyvissä asioissa.

Toinen loppusäännös. *Voimaantulo.*

Tämä kuninkaan asetus tulee voimaan 1 päivänä lokakuuta 2026.

Annettu Madridissa, [X] päivänä [X]kuuta 2026.

FELIPE R.

Pääministerin kansliassa toimiva, oikeusasioista ja parlamenttisuhteista
vastaava ministeri
FÉLIX BOLAÑOS GARCÍA